

עפ"ג 43586/12/22 - אלי רווח נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ג 43586-12-22 רווח נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט יואל עדן - אב"ד
כבוד השופט גיל דניאל
כבוד השופטת פאני גילת כהן
המערער: אלי רווח
ע"י ב"כ עו"ד יעל דארבי
נגד המשיבה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד תהילה גלנטה - פמ"ד

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום באילת (כב' השופט ש. ברגר) בת.פ. 21-10-27756 מיום 7.1.22.

פסק דין

השופט יואל עדן - אב"ד

האישום וההסדר

1. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, אי נקיטת צעדי זהירות בחיה לפי סעיף 338(א)(6) לחוק העונשין, ושימוש בכוח או איומים על מנת למנוע מעצר, לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב].

על פי כתב האישום המתוקן, המתלונן יליד 1948 עבד ביום האירוע כנהג מונית, ובתאריך 10.4.21 הגיע אל מקום והמתין לנוסעים. למקום הגיע המערער כשהוא מלווה בכלב גדול הקשור אליו ברצועה. בהמשך עלה המערער עם כלבו למונית של המתלונן, המתלונן סירב לבקשתו לעלות עם הכלב וביקש מהמערער כי ירד מהמונית. בתגובה לכך החל המערער לצעוק ולהשתולל ואמר "אם אתה לא לוקח - אתה רוצה למות!". מיד לאחר מכן, עת המשיך המתלונן בסירובו לקחת את המערער וכלבו, הדף אותו המערער מספר פעמים, ולאחר מכן שחרר המערער את הכלב, הכלב עלה למושב הנהג בעוד המתלונן יושב על כיסא הנהג והכלב מטפס עליו.

מיד לאחר מכן, איים המערער באמצעות רצועת הכלב לפגוע בגופו של המתלונן, ואזרחים שהיו במקום הרחיקו אותו מהמתלונן. לאחר הגעתם של השוטרים למקום הוחלט על עיכובו של המערער לתחנת המשטרה, המערער סירב

לעיכוב ולכן הוחלט על מעצרו. מיד לאחר מכן, המערער התנגד למעצרו וסירב להישמע להוראות השוטרים, ובהמשך אמר לשוטר "אמא שלך זונה יא בן זונה, יא בן שרמוטה". עם הגעתם של השוטרים לתחנה אמר המערער לשוטר "בוא פתח יא בן זונה, אמא שלך מתה יא בן זונה יא בן זונה" עוד אמר "בספר תורה את מת היום יא בן זונה". בהמשך למתואר לעיל, בנוכחות חוקרת אמר המערער "אתם מתים כולם!".

המערער צירף שני תיקים. הודה והורשע גם בעבירות המפורטות בהם. באחד הורשע בעבירה של התעללות בבעל חיים בכך כי ביום 27.4.21 אחז בחוזקה בכלבו בצווארו והיכה בו בחוזקה באמצעות מכה לראשו ולגבו, בשני הורשע בעבירה של גידול סמים מסוכנים והחזקת סמים מסוכנים לצריכה עצמית, בכך שביום 12.5.20 בחיפוש בביתו נמצא כי החזיק סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 125.05 גרם נטו לצריכה עצמית, וגידל שני שתילי קנבוס במשקל 1.58 גרם נטו ו-2.54 גרם נטו, והחזיק במשקלים אלקטרוניים וחומרי דיזון.

2. הודאת המערער בכתב האישום המתוקן באה במסגרת הסדר טיעון בו הוסכם כי המערער יודה בכתב האישום המתוקן, יורשע ובהסכמה יישלח לתסקיר לשאלת העונש.

הוגש בעניינו של המערער תסקיר אשר פירט את נסיבותיו האישיות אשר לא יפורטו מפאת צנעת הפרט, יצוין כי מהתסקיר עולות נסיבות אישיות מורכבות, בהיותו נעדר מערכות תמיכה, וקשיי השתלבות במסגרות וניהול אורח חיים יציב. התסקיר מתאר אורח חיים התמכרותי, שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית שיקומית בעניינו.

לאחר צירוף שני התיקים הנוספים נשלח המערער לקבלת תסקיר משלים לאור התיקים המצורפים, אך מהתסקיר המשלים עולה כי המערער לא שיתף פעולה ומאמצים רבים לשוחח עימו ולהזמין לא צלחו, ולאור אי שיתוף הפעולה שב שירות המבחן ונמנע מהמלצה טיפולית.

לחובת המערער עבר פלילי הכולל עבירות של תקיפת שוטר, איומים (שתי עבירות), העלבת עובד ציבור (שלוש עבירות), הצתה, הפרעת שוטר במילוי תפקידו, תקיפה סתם, התנהלות פרועה במקום ציבורי.

לחובת המערער מאסר מותנה מת.פ. 17646-02-19 של בית משפט השלום בקריית גת, בו נגזרו על המערער בתאריך 14.2.19, 3 חודשי מאסר אשר ירוצו במידה ויעבור את אחת העבירות בהן הורשע תוך שלוש שנים. העבירות בהן הורשע המערער הינן עבירות של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, והתנהגות פרועה במקום ציבורי לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין.

טענות הצדדים בבית משפט השלום

3. ב"כ המאשימה (המשיבה) טענה כי המאסר המותנה חל, גם לאור עובדות כתב האישום המתוקן, לפיו המערער עלב בשוטרים ואיים עליהם, והמערער כאן לא רק העליב עובדי ציבור אלא גם איים עליהם וגידף, ולפיכך יש

להפעיל את המאסר המותנה.

נטען כי העבירות המתוארות בכתבי האישום מגלמות שאימת הדין אינה שורה על המערער.

נטען כי יש לקבוע שלושה מתחמי עונש הולם, בגין עבירת התעללות בבעל חיים בין 4 ל-10 חודשי מאסר, בגין כתב האישום העיקרי מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר ל-14 חודשי מאסר, וביחס לכתב האישום המצורף של גידול הסמים המסוכנים והחזקת סמים מסוכנים לצריכה עצמית, בין מספר חודשי מאסר עד 8 חודשי מאסר.

נטען כי ככל שיקבע מתחם אחד, המתחם צריך לנוע בין 8 ל-18 חודשי מאסר.

נטען כי יש להטיל על המערער עונש ברף הבינוני גבוה של המתחם, להפעיל את המאסר המותנה במצטבר, ולהטיל מאסרים מותנים, התחייבות וקנס כספי.

4. ב"כ הנאשם (המערער) טענה ביחס לתיק הסמים כי ההחזקה לצריכה עצמית הינה עבירה מינהלית, והגידול הינו של גרמים בודדים לפיכך אין לקבל את המתחם שהתבקש ע"י המאשימה.

ביחס לתיק המצורף בעבירת ההתעללות בבעל חיים נטען כי על פי הסרטון העבירה היא ברף נמוך.

ביחס לתיק העיקרי, אכן יש התנהלות פסולה מצד המערער, אך הכלב היה עם מחסום, לאורך כל האירוע, ורוב הזמן הוחזק ברצועה.

ביחס לעבירות כנגד השוטרים נטען כי היתה דינמיקה בין השוטרים לבין המערער.

לגבי המאסר המותנה נטען כי הוא אינו חל, וכאן אין את אף אחת מהעבירות בהן הורשע שם.

נטען כי ביחס לתיק העיקרי ועבירת ההתעללות בבעל חיים יש לראות בהם כמסכת אחת, והמתחם צריך לנוע בין מאסר מותנה לבין מאסר שמשכו יכול וירוצה בעבודות שירות.

לגבי עבירת הסמים, נטען כי בשים לב למועד ביצוע העבירה והגשת כתב האישום מדובר במתחם שנע בין מאסר מותנה למאסר קצר.

נטען כי במכלול הענישה היא בין מאסר מותנה לבין 8 חודשי מאסר.

נטען כי תסקיר שירות המבחן אמנם לא בא בהמלצה טיפולית, עם זאת התסקיר מתאר מסכת חיים לא פשוטה של המערער עם התמודדויות לא פשוטות שמביאות אותו למצב שהוא נמצא כיום. צוין כי מאז אפריל 2021 לא בוצעו עבירות נוספות ע"י המערער.

המערער אמר, כי הוא מתחרט על העבירות ולמד את הלקח.

המערער נשלח לקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות, ולא התייצב למרות מספר הזדמנויות שניתנו לו לעשות כן. בטיעונים לעונש אמר כי לא הלך לממונה כי היתה לו בעיה אישית.

גזר הדין שניתן ע"י בית משפט השלום

5. בגזר הדין, לאחר פירוט העבירות ונסיבות ביצוען, העולה מתסקירי שירות המבחן, וטענות הצדדים, קבע בית משפט קמא כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים משמעותית. בית המשפט בחן את מדיניות הענישה הנוהגת, ואת העובדה כי המתחמים משתנים בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה.

לאחר בחינת הערכים החברתיים שנקבעו, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה נסיבות ביצוע העבירות, חומרת המעשים ומידת האשם קבע בית משפט קמא מתחמי עונש הולם בגין כל אחד מכתבי האישום כדלקמן:

בגין התיק העיקרי החל ממספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות עד ל-12 חודשי מאסר בפועל. בגין התיק המצורף של התעללות בבעל חיים, החל ממאסר מותנה עד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, בגין התיק המצורף בעבירות סמים החל ממאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות עד לשישה חודשי מאסר.

נקבע כי לא קיימים שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם.

בבחינת הענישה במסגרת המתחם לחובת המערער הובאו שיקולי הרתעתו והרתעת הרבים, עברו הפלילי, והעדר הליך טיפולי או שיקומי. לזכות המערער הובאו הודאתו, לקיחת האחריות, החרטה והחיסכון בזמן שיפוטי. עוד צוין בית המשפט כי הוא מביא בחשבון את הפגיעה הצפויה למערער כתוצאה מהטלת מאסר בפועל.

ביחס להפעלת המאסר המותנה, נקבע כי לאור כך שהמבחן הינו מהותי לאור ההלכה אשר נקבעה בע"פ 49/80 **מסילתי נ' מ"י** פ"ד לד(3) 808 (16.6.1980), ולאור כך שבתיק העיקרי קיימת עבירת איומים אשר כללה גידופים, יש להפעיל את המאסר המותנה.

בית המשפט צוין כי ניתנה למערער אפשרות לשאת את עונש המאסר בעבודות שירות והוא לא ניצל את ההזדמנויות

שניתנו לו, ולאור התנהלותו החוזרת של המערער, לא ניתן לתת בו אמון ולא מצא לנכון לחזור ולהפנותו אל הממונה על עבודות שירות פעם נוספת.

לאחר בחינת כל השיקולים והנסיבות דלעיל, הוטל על המערער מאסר בפועל למשך 6 חודשים, הופעל המאסר המותנה של 3 חודשים, כך שחודש הינו לריצוי במצטבר וחודשיים בחופף לעונש המאסר, כך שסה"כ הוטל על המערער מאסר בפועל למשך 7 חודשים, וכן מאסר מותנה, פיצוי בסך 500 ₪ למתלונן בתיק העיקרי, וקנס בסך 500 ₪.

טענות הצדדים בערעור

6. הערעור הינו כנגד רכיב המאסר בפועל אשר הוטל על המערער וכנגד הפעלת המאסר המותנה, ולחילופין התבקש להקל בעונשו של המערער ולהפחית את עונש המאסר.

נטען כי שגה בית משפט קמא בהפעלת המאסר המותנה, וכי התנאי אינו מתקיים לא מהבחינה הטכנית ולא מהבחינה המהותית.

נטען כי כתב האיטום כפי שנוסח אינו מתאר עבירות המפעילות את המאסר המותנה, ועוד נטען כי שאלת הפעלת המאסר המותנה לא עלתה כאשר הופנה המערער לשירות המבחן ולא היתה התייחסות שירות המבחן לכך.

נטען כי גם בית משפט קמא חשב כי זה הוא תיק הראוי להסתיים בעבודות שירות, וזה לא קרה בעקבות אי התייבבות המערער פעמיים. ב"כ המערער אמרה כי המערער מבקש הזדמנות אחרונה להמיר את המאסר לעבודות שירות, וכי הוא מבין את המשמעות של הדברים.

נטען כי מאז אין עבירות נוספות, מדובר במי שמפיק לקח מהמעשים הללו, ומאז שומר על עצמו, ולהחזירו היום לכלא לא ישרת את האינטרס הציבורי.

מכל האמור התבקש לקבוע כי המאסר המותנה אינו חל, ולפיכך, יש להעמיד את המאסר בתיק זה על שישה חודשים בלבד, ולהפנות את המערער פעם נוספת לממונה על עבודות שירות לבדיקת התאמה ולקבוע כי העונש שהושת עליו ירוצה בדרך של עבודות שירות.

7. ב"כ המשיבה עתרה לדחות את הערעור. נטען כי העונש נמוך, ואף מצדיק ערעור המדינה. נטען לעברו הפלילי הכולל עבירות אלימות, ולכך שהמערער ריצה מאסרים ומבצע את העבירה תוך כדי מאסר מותנה, משתמש בכלב ומתעלל בכלב, וכי התסקיר מצביע על סיכון גבוה להישנות עבירות.

8. בתום הדיון בערעור ניתנה החלטה לפיה תוגש ע"י הממונה על עבודות שירות חוות דעת בעניינו של המערער,

ולאחר בקשות אורכה, הוגשה חוות דעת חיובית, לפיה המערער מתאים לעבודות שירות, והביע את הסכמתו לריצוי מאסר בעבודות שירות.

דין והכרעה

9. לאחר שנשמעו טענות הצדדים, נבחנו כתבי האישום, תסקירי שירות המבחן, נסיבותיו של המערער, התנהלותו בעבר אל מול הממונה על עבודות השירות, וגזר הדין, באנו למסקנה כי יש לדחות את הערעור ביחס לשאלת הפעלת המאסר המותנה, ולקבל את הערעור ביחס לריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, וזאת לפני משורת הדין ולאור שינוי התנהלות המערער בהליך הערעור.

10. ביחס להפעלת המאסר המותנה, כידוע, וכפי שנקבע בע"פ 49/80 **מסילתי נ' מ"י פ"ד לד(3) 808 (16.6.1980) "המבחן להפעלת התנאי אינו מבחן טכני-פורמלי אלא מבחן מהותי-ענייני. השאלה אינה אם הנאשם הועמד לדין והורשע בעבירה המפורטת בתנאי... אלא השאלה היא אם התנהגותו הפלילית של הנאשם ... מקיימת את היסודות של עבירת התנאי".**

אכן, המערער לא הורשע במי מהתיקים הנוכחיים, באותו סעיף עבירה אשר נקבע בגזר הדין בו הוטל המאסר המותנה. ואולם, מעשיו של המערער, בתיק העיקרי, עולים כדי התנהגות המקיימת את היסודות של עבירת העלבת עובד ציבור אשר הינה אחת מהעבירות בגין הוטל התנאי.

הדברים אשר אמר המערער לשוטרים כוללים גידופים והעלבות, וחלקם עלו כדי איומים, נפנה למצוטט לעיל מכתב האישום המתוקן אשר בעובדותיו הודה המערער, ואין אלא לקבל את מסקנת בית משפט קמא על כי המאסר המותנה חל לאחר הבחינה של הפעלתו באופן מהותי ולא באופן טכני, ובדין הופעל המאסר המותנה של שלושה חודשים.

11. אשר למשך המאסר שהוטל, למעשה הערעור אינו מתייחס למשך המאסר, אלא למאסר המותנה, ולאופן ריצוי המאסר אשר הוטל.

אכן הענישה אשר הוטלה על המערער של 6 חודשי מאסר, אינה ענישה מחמירה, בהינתן שלושת כתבי האישום האמורים, ובהעדר מחלוקת ביחס לענישה זו, לא נרחיב ביחס לכך.

אשר לאופן הפעלת המאסר המותנה, גם ביחס לכך לא נטען, ונוסיף כי בית משפט קמא אף הקל עם המערער בכך שהפעיל את המאסר המותנה כך שחודש אחד בלבד הינו במצטבר.

ביחס לריצוי המאסר על דרך עבודות שירות - לא מצאנו כי נפלה טעות מלפני בית משפט קמא, בהטילו מאסר בפועל, לאור העובדה שניתנה למערער ההזדמנות והוא לא התייצב בפני הממונה על עבודות שירות בהליך בבית משפט קמא.

בית משפט קמא סבר כי העונש הראוי הינו מאסר על דרך עבודות שירות, ונתן למערער את ההזדמנות וזה לא ניצלה.

בערעור בפנינו, הודיעה באת כוח המערער כי המערער מבקש לשנות את דרכיו, ואך לאור בקשה זו, חלוף הזמן והנסיבות האישיות המורכבות של המערער, מצאנו לנכון, וגם זאת לפני משורת הדין, לאפשר למערער הזדמנות נוספת לשנות את דרכיו בפני הממונה על עבודות שירות.

אנו מוצאים לנכון להדגיש, כי הזדמנות נוספת זו באה לאור כך שהתרשמנו כי המערער, כעת, מבין את המשמעות של התנהלותו, ולאור התרשמותנו מהמורכבות הרבה של נסיבותיו, כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן, וכאמור הדבר היה אף לפני משורת הדין.

המערער התייצב הפעם בפני הממונה על עבודות שירות, ואכן שינה דרכיו, והתקבלה חוות דעת חיובית.

לפיכך, אנו סבורים כי יש לאפשר למערער לרצות את המאסר על דרך עבודות שירות.

אכן, כטענת ב"כ המשיבה, העבירות אשר ביצע המערער חמורות, עברו הפלילי כולל עבירות אלימות והוא ריצה מאסרים ומאסר מותנה לא הרתיעו, ואולם, כאמור הסיבה שלא הוטל מאסר בדרך של עבודות שירות היתה כי המערער לא שיתף פעולה, ומעבר לכך, בחלוף הזמן לא בוצעו עבירות נוספות, ולמערער נסיבות אישיות מורכבות העולות מהתסקיר, ובנסיבות האישיות והחריגות הללו, אנו מוצאים כי יש לאפשר לו לרצות את המאסר בדרך של עבודות שירות.

אשר על כן, אנו מורים כי המאסר אשר הוטל על המערער ירוצה על דרך של עבודות שירות.

מוטל בזה על המערער מאסר לתקופה של 7 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות. מובהרת למערער חובתו לבצע את עבודות השירות, ובמידה שלא יעשה כן ניתן יהיה להמירן בעונש מאסר בפועל.

כל שאר רכיבי גזר הדין יישארו בתוקפם.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 23.7.23 שעה 08:00 בפני הממונה על עבודות השירות.

פסק הדין יועבר אל הממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, כ"ז תמוז תשפ"ג, 16 יולי 2023, במעמד הצדדים.

עמוד 7

פאני גילת כהן, שופטת

גיל דניאל, שופט

יואל עדן, שופט